

Η αξιολόγηση της ασθένειας στα παιδιά

Μιλώντας στα παιδιά και στις οικογένειές τους

Η συζήτηση με τα παιδιά και τις οικογένειές τους είναι σημαντική για την κατανόηση της κατάστασης της υγείας του παιδιού. Μπορεί να λάβει και διαγνωστικό χαρακτήρα, ή μπορεί να είναι ακόμη και θεραπευτική. Όπως και να έχει, όμως, σίγουρα προσφέρει ικανοποίηση.

Το να δουλεύει κανείς με άρρωστα παιδιά σίγουρα αποτελεί πρόκληση και έχει ιδιαίτερες δυσκολίες. Η ευγενική, αλλά ταυτόχρονα διεξοδική και συστηματική προσέγγιση μπορεί να τονώσει την εμπιστοσύνη τόσο των παιδιών όσο και των γονέων.

Η λήψη του ιατρικού ιστορικού είναι σημαντική για την ανάπτυξη της σχέσης μεταξύ του ιατρού και του παιδιού, αλλά είναι και μια ευκαιρία για να καθουσιάσουμε την οικογένεια. Η λήψη του ιστορικού θα πρέπει να γίνεται με φυσικότητα και παράλληλα με τη φυσική εξέταση.

Τι θέλουν οι οικογένειες;

Τα παιδιά πηγαίνουν στο γιατρό για πολλούς λόγους. Οι ανησυχίες των γονέων μπορεί να είναι αρκετά διαφορετικές από αυτές του ιατρού:

Σκέψεις των γονέων

«Ο Σαμ βήχει τη νύχτα»

«Μας κρατάει όλους ξάγρυπνους»

«Είχε αναπνευστικές λοιμώξεις και παλαιότερα»

«Χρειάζεται αντιβίωση»

«Ο γιατρός θα μου δώσει συνταγή»

Σκέψεις του ιατρού

«Ο Σαμ βήχει τη νύχτα»

«Ο αδερφός του έχει άσθμα»

«Πιθανόν να οφείλεται σε ιό»

«Ίσως να χρειάζεται εισπνεόμενα φάρμακα

«Πρέπει να κάνω διάγνωση»

Είναι σημαντικό να λάβουμε υπόψη τις ιδέες, τις ανησυχίες αλλά και τις προσδοκίες που έχουν οι γονείς σχετικά με τα συμπτώματα του παιδιού τους. Αν δεν εκφραστούν αυτά εγκαίρως, οι γονείς θα αισθανθούν δυσαρέσκεια ή ακόμη και απογοήτευση. Μία ερώτηση προς τους γονείς σχετικά με τις ανησυχίες τους εστιάζει την εξέταση και βοηθά στη διαχείριση του προβλήματος.

Το παιδιατρικό ιστορικό

Το παραδοσιακό, δομημένο ιατρικό ιστορικό είναι βέβαια σημαντικό, αλλά η σειρά με την οποία γίνεται η εκτίμηση κατά τη φυσική εξέταση θα πρέπει να είναι ευέλικτη.

2

Η εξέταση θα πρέπει να είναι διαδραστική – να χαρακτηρίζεται δηλαδή από την αλληλεπίδραση ιατρού και παιδιού. Προσπαθήστε να κάνετε τα παιδιά να συμμετάσχουν, έτσι ώστε να αισθάνονται ότι είναι μέρος της διαδικασίας.

Προετοιμαστείτε

- Διαβάστε το παραπεμπτικό σημείωμα
- Ελέγξτε τυχόν προηγούμενο ιστορικό στο φάκελο του ασθενούς
- Όπου χρειάζεται, μιλήστε με άλλους ιατρούς που τυχόν είχαν επαφή με το παιδί
- Καταγράψτε τις παρατηρήσεις σας – θερμοκρασία σώματος, αριθμός αναπνοών και σφύξεων-
- Σημειώστε ύψος και βάρος στους πίνακες αύξησης. Μην ξεχάσετε να ελέγξετε και το βιβλιάριο υγείας του παιδιού (εμβολιασμοί, ασθένειες κλπ).

Περιβάλλον

Το κατάλληλο περιβάλλον είναι απαραίτητο. Φροντίστε για:

- Την αίθουσα εξέτασης. Τοποθετήστε κατάλληλα την επίπλωση.
- Την ασφάλεια του εξεταστηρίου – είναι ασφαλισμένες οι πρίζες, τα κυτία απόρριψης αιχμηρών αντικειμένων και τα λοιπά ιατρικά σύνεργα;
- Τα κατάλληλα παιχνίδια – πρέπει να μην είναι ακριβά ούτε πολλά στο αριθμό. Απλά μπλοκ ζωγραφικής και μαρκαδόροι μπορούν να κάνουν θαύματα.

Γενικές αρχές

Χαιρετισμός

Να είστε φιλικοί. Τόσο η οικογένεια όσο και το παιδί μπορεί να φοβούνται περισσότερο από εσάς. Πάντα βοηθάνε οι κατάλληλες συστάσεις: πείτε στο παιδί ποιος είστε και τι κάνετε. Μάθετε σε ποιον μιλάτε.

Παρόν ενόχλημα/Αιτία προσέλευσης

Αναλύστε το ιστορικό σε σειρές προβλημάτων.

Ιστορικό του παρόντος ενόχληματος

Βρείτε τι ακριβώς συμβαίνει. Κάποιες φορές ακόμη και ο τρόπος που οι γονείς περιγράφουν το πρόβλημα, μπορεί να είναι ιδιαίτερα διαφωτιστικός:

«Ο Τζίμι έκανε εμετό στο καινούριο μου παλτό και θύμωσα πολύ. Του είχα πει να μου το λέει όταν δεν αισθάνεται καλά κι όταν του έρχεται εμετός».

Βεβαιωθείτε ότι έχετε καλύψει τα εξής:

- Τη φύση και τη διάρκεια των συμπτωμάτων
- Τους παράγοντες που επιδεινώνουν ή ανακουφίζουν τα συμπτώματα
- Την επίδραση της ασθένειας στην οικογένεια.

Κάποιες φορές θα εξετάσετε παιδιά με χρόνια πρόβλημα υγείας και τότε θα χρειαστεί να σκεφθείτε και τα πρακτικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η οικογένεια. Για παράδειγμα, πώς ντύνεται το παιδί; Πώς χρησιμοποιεί την τουαλέτα; Πώς πάει κι έρχεται από το σχολείο; Η οικογένεια λαμβάνει κάποια οικονομική βοήθεια;

Προηγούμενο ιστορικό

Βεβαιωθείτε ότι πήρατε πληροφορίες για τα παρακάτω:

- Κύηση
- Περιγεννητικό ιστορικό (συμπεριλαμβανομένου και του τόπου γέννησης)
- Ασθένειες/ατυχήματα/χειρουργικές επεμβάσεις
- Νοσηλείες/επισκέψεις στα εξωτερικά ιατρεία
- Εμβολιασμούς (βλ. Πίνακα 1.1)

Πίνακας 1.1

Πρόγραμμα Εμβολιασμών στο Ηνωμένο Βασίλειο

Γέννηση

Ηπατίτιδας Β / Βάκιλλου Calmette-Guérin (BGC) σε ευαίσθητες ομάδες

2, 3 και 4 μηνών

Διφθερίτιδας, τετάνου, ακυτταρικό κοκκύτη, αδρανοποιημένο πολιομυελίτιδας, αιμόφιλου ινφλουέντζας τύπου Β (DTaP/IPV/HIB)
Μηνιγγίτιδας C

13 μηνών

Ιλαράς, παρωτίτιδας, ερυθράς (MMR)

Προσχολική αναμνηστική δόση (4 ετών)

Διφθερίτιδας, τετάνου, ακυτταρικό κοκκύτη, αδρανοποιημένο πολιομυελίτιδας, αιμόφιλου ινφλουέντζας τύπου Β (DTaP/IPV/HIB)
MMR

13-18 ετών

Τετάνου, διφθερίτιδας, αδρανοποιημένο πολιομυελίτιδας (Td/IPV)

Κάτω των 25 ετών

Μηνιγγιτιδοκόκκου C κατ' απαίτηση. Συστήνεται σε σπουδαστές και φοιτητές που δεν έχουν εμβολιαστεί προηγουμένως.

4

- Ανάπτυξη
- Διατροφή και τρόπο σίτισης
- Αλλεργίες.

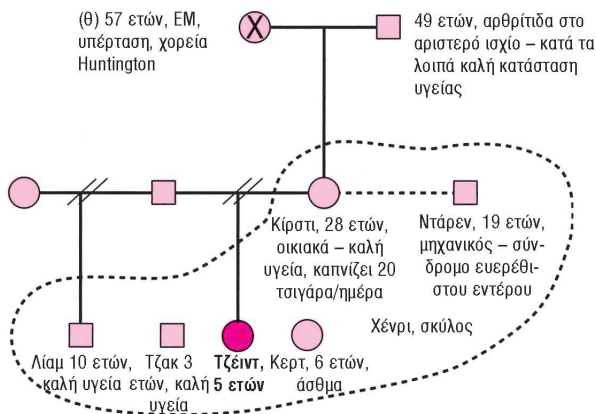
Ιστορικό λήψης φαρμάκων

Σημειώστε τα παρακάτω:

- Τρέχουσα φαρμακευτική αγωγή, δοσολογία και τρόπος χορήγησης. Ρωτήστε σχετικά με τη συμμόρφωση του παιδιού στην αγωγή: λαμβάνει τα φάρμακα όπως πρέπει;
- Σχετική πρόσφατη φαρμακευτική αγωγή, π.χ. στεροειδή για αντιμετώπιση άσθματος
- Μη συνταγογραφούμενα φάρμακα, π.χ. βιταμίνες ή ομοιοπαθητική αγωγή.

Οικογένεια και κοινωνικό ιστορικό

Ποιος ζει στο σπίτι; Ποια είναι η σχέση τους με το παιδί; Υπάρχει



Εικ. 1.1 Το οικογενειακό δέντρο συχνά χρησιμεύει ώστε να κατανοήσουμε τις οικογενειακές σχέσεις του παιδιού.

οικογενειακό ιστορικό προβλημάτων υγείας; Ρωτήστε σχετικά με την κατάσταση της υγείας όσων ζουν στο σπίτι. Οι γονείς δουλεύουν; Υπάρχουν προβλήματα στέγης; Επίσης θα πρέπει να ρωτήσετε εάν το παιδί παρακολουθείται από κοινωνικό λειτουργό.

Το ιστορικό αυτό είναι χρήσιμο για να εντάξουμε το παιδί στο περιβάλλον του (βλ. επίσης Εικόνα 1.1).

Ιστορικό ανάπτυξης του παιδιού

Για παιδί προσχολικής ηλικίας, ζητήστε να δείτε το ατομικό βιβλιάριο υγείας παιδιού, το οποίο συνήθως είναι ένα λευκό βιβλιαράκι (γαλάζιο παλαιότερα). Υπάρχει πλούτος πληροφοριών στο βιβλιάριο αυτό και οι γονείς συνήθως το έχουν μαζί τους. Δεν υπάρχει καλύτερος τρόπος για να μάθετε για τα ορόσημα ανάπτυξης του παιδιού. Αναζητήστε τυχόν ανακολουθίες στα σημαντικότερα εξελίξης στάδια του παιδιού, όπως:

- Αδρές κινητικές δεξιότητες
- Λεπτές κινητικές δεξιότητες
- Ομιλία και γλώσσα